

Nr 145.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ändringar i gällande tulltaxa beträffande vissa kemiska preparat; given Stockholms slott den 20 februari 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Felix Hamrin.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 20 februari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, anmäler efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet fråga om ändringar i gällande tulltaxa beträffande vissa kemiska preparat och anför:

Gällande tulltaxa upptager under nr 173 bland annat tetrahydronaftalin och andra hydreringsprodukter av naftalin. Härmed avses huvudsakligen två kemiska föreningar, nämligen tetrahydronaftalin (tetralin) och dekahydronaftalin (dekalin). Båda dessa utgöra färglösa vätskor och användas företrädesvis såsom lösningsmedel för lacker, harts, kaut-

Hydrerings-
produkter av
fenol eller
kresol.

schuk m. m. Fråga har nu uppstått att vidtaga sådan ändring av nämnda tulltaxenummer, att dit skulle komma att hänföras jämväl varan metylecyklohexanol (metylhexalin) och vissa därmed likartade produkter, däribland cyklohexanol (hexalin, hexahydrofenol), vilka för närvarande tulltaxeras enligt nr 223 såsom kemiska preparat, i tulltaxan ej särskilt nämnda. Båda dessa varor äro liksom förstnämnda produkter av naftalin framställda genom hydrering, den förra av kresol och den senare av fenol. Kresol och fenol äro liksom naftalin destillationsprodukter ur stenkolstjära. Till tulltaxenummer 173 hänförliga varor äro fria från tull, medan för varor, som falla under tulltaxenummer 223, en tullsats av 15 procent å värdet är bestämd.

Genom utslag i regeringsrätten den 30 maj 1930 fastställde Kungl. Maj:t ett beslut av generaltullstyrelsen i fråga om tulltaxering av ett under år 1928 infört parti metylhexalin. Enligt detta beslut hade nämnda vara ansetts hänförlig till rubriken 1259 i då gällande tulltaxa, motsvarande nr 223 i nuvarande tulltaxa. I de besvär, som varuägaren aktieföretaget kemiska fabriken Monopol anfört över generaltullstyrelsens beslut, hade yrkats, att metylhexalin måtte i likhet med hydreringsprodukter av naftalin hänföras till samma tulltaxerubrik som det material, kresol, vilket utgjorde det nödvändiga råämnet för varans framställning (rubrik 1176, numera nr 173) samt på grund därav bliva tullfri.

I samband med besvären har klaganden hemställt, att därest besvären icke vunne bifall, sådan ändring måtte vidtagas i tulltaxan, att metylhexalin bleve tullfri. Till stöd för sin uppfattning, att varan borde åtnjuta tullfrihet, har klaganden anfört, att metylhexalin eller motsvarande produkt icke framställdes inom landet utan måste importeras samt att de av metylhexalin eller av metylhexalin i förening med tetralin framställda produkterna vore nödvändiga förbrukningsartiklar inom textilindustrien.

I skrivelse den 21 december 1928 till chefen för finansdepartementet har Västergötlands och Norra Hallands handelskammare framhållit, att det vore av stor betydelse, att den svenska tillverkaren, som för sin produktion har behov av metylhexalin, lämnades möjlighet att i sitt samarbete med landets textilindustrier konkurrera med utländska kemiska fabriker, och på grund härav tillstyrkt bifall till den gjorda framställningen.

Generaltullstyrelsen har i infortrat utlåtande häröver den 27 februari 1929 funnit de omständigheter, som åberopats såsom stöd för det alternativa yrkandet om införande av en bestämmelse i tulltaxan om frihet från tull för metylhexalin, förtjäna beaktande. Styrelsen ansåge sig dock för sin del icke kunna bedöma, huruvida ett så starkt intresse vore förbundet med sistnämnda yrkande, att fråga om ändring i tulltaxan borde upptagas till prövning utan avvaktan på resultatet av 1928 års tullkommittés arbete. Därest Kungl. Maj:t emellertid skulle finna en

ändring i nu gällande tulltaxa påkallad, ville styrelsen uttala den mening, att en sådan ändring syntes böra gå ut på medgivande av tullfrihet icke endast för metylhexalin utan även för andra hydreringsprodukter av kresol och för hydreringsprodukter av fenol, vilka till sin beskaffenhet vore likartade med och även hade väsentligen samma användning som metylhexalin. Nämda hydreringsprodukter av kresol och fenol borde i sådant fall upptagas i rubrik 1176 (nr 173).

Kommerskollegium har, efter remiss, den 20 november 1930 avgivit utlåtande beträffande de sålunda ifrågasatta ändringarna i tulltaxan, varvid ämbetsverket hänvisat till ett yttrande i ärendet från Sveriges kemiska industrikontor. I detta yttrande har industrikontoret uttalat, att då metylhexalin icke syntes komma att bli föremål för tillverkning inom landet och ej heller i nämnvärd grad konkurrerade med andra inom landet framställda produkter, utan tvärtom vore en råvara för den svenska industrien, intet funnes att anmärka mot att tullfrihet fastställdes för varan. Kontoret har i likhet med generaltullstyrelsen ansett lämpligt, att tullfriheten komme att omfatta alla hydreringsprodukter av såväl kresol som fenol.

För egen del har kommerskollegium anfört följande:

»Lika med industrikontoret har kollegium icke något att erinra mot tullfrihet såväl för metylhexalin som för andra liknande hydreringsprodukter av naftalin, fenol eller kresol. Dessa organiska föreningar hava under senare tid fått en allt större användning bland annat som lösnings- och spädningsmedel inom textilindustriens färgeri- och appreturverk. De nyttjas både enbart och i beredningar samt torde, sedan de särskilt genom den tyska organiskt-kemiska industrien blivit tillgängliga i marknaden för relativt billiga priser, få betraktas som ett nytt och värdefullt industriellt hjälpmedel. Några svenska produktionsintressen synas icke i nämnvärd grad komma att ogynnsamt beröras av tullens bortfallande. Anledning att i förevarande hänseende avvakta resultatet av 1928 års tullkommittés arbete anser kollegium icke föreligga.»

I anslutning härtill har kommerskollegium hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen en ändring av tulltaxenummer 173 i överensstämmelse med vad sålunda tillstyrkts.

1928 års tullkommitté har, efter remiss, i utlåtande den 15 december 1930 meddelat, att från kommitténs sida ingen invändning mötte mot förevarande ärendes avgörande före slutförandet av kommitténs uppdrag. Kommittén har emellertid i detta sammanhang uttalat, att kommittén därmed icke tagit ställning till frågan rörande tullsatserna för de varuslag, för vilkas framställning ifrågavarande hydreringsprodukter användas som utgångsmaterial.

Av utredningen i ärendet framgår, att hydreringsprodukter av fenol eller kresol äro att anse såsom värdefulla hjälpmedel inom textilindustrien. Med hänsyn härtill och då, enligt vad kommerskollegii yttrande

utvisar, några svenska produktionsintressen icke lära i nämnvärd grad påverkas av ett bortfallande av tullen å nämnda varor, finner jag mig böra tillstyrka, att ändring av tulltaxan i föreslagen riktning nu vidtages.

Dagen för ikraftträdandet av ändringen synes lämpligen böra bestämmas av Kungl. Maj:t.

Butylglykol. Butylglykol (glykolmonobutyleter) hänföres för närvarande till tulltaxenummer 223, omfattande kemiska preparat, i tulltaxan ej särskilt nämnda, med tull av 15 procent å värdet. Varan är en färglös vätska, vilken användes såsom tillsats i cellulosalacker.

I skrivelse den 17 december 1930 har aktiebolaget Gentele & C:o gjort framställning i syfte att sådan ändring måtte vidtagas i tulltaxan, att varan måtte upptagas under nr 215 bland där särskilt uppräknade kemikalier, vilka draga en tull av 30 kronor för 100 kilogram. Till stöd för framställningen har anförts, att under sistnämnda nummer återfinnas vissa med butylglykol likartade ämnen, såsom metylglykol och etylglykol. I likhet med dessa vore även butylglykol ett för lacker avsett lösningsmedel. Anledningen till att butylglykol ej medtagits under ifrågavarande tulltaxenummer vore, att ämnet först på sistone fått den betydelse, som detsamma numera ägde för tillverkning av nitrocellulosalacker.

Kommerskollegium och *generaltullstyrelsen* hava den 12 februari 1931 avgivit gemensamt utlåtande över framställningen.

I utlåtandet har hänvisats till ett yttrande av Sveriges kemiska industrikontor. Enligt detta yttrande skulle den ifrågasatta tulländringen vid nu gällande pris å butylglykol, 2 kronor 50 öre till 3 kronor för kilogram, innebära en nedsättning av tullen, men då ämnet icke tillverkades och ej heller kunde antagas bliva föremål för tillverkning inom landet under överskådlig tid, hade kontoret intet att anmärka mot den föreslagna ändringen.

För egen del hava *kommerskollegium* och *generaltullstyrelsen* anfört följande:

»Att i tullbeskattningshänseende likställa butylglykol med en hel del andra organiska föreningar, som funnit användning inom lackfärgsindustrien och nu inrymmas under tulltaxenummer 215, synes ämbetsverken vara en åtgärd, som skulle stå i god överensstämmelse med motiven för sagda taxenummers tillkomst. I sådant hänseende få ämbetsverken åberopa innehållet i Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen nr 219/1929 angående vissa ändringar i tulltaxan, som erfordrades på grund av tilläggsavtalet den 11 december 1928 till handels- och sjöfartstraktaten mellan Sverige och Tyska riket den 14 maj 1926.»

På dessa grunder hava ämbetsverken tillstyrkt bifall till framställningen. Vidkommande den behövlige ändringen i tulltaxan hava ämbets-

verken ansett följande omformulering av tulltaxenummer 215 motsvara ändamålet:

»För lacker avsedda lösningsmedel, bestående av estrar *med* tillsats av andra organiska vätskor, såsom bensin, bensol, aceton, metanol (metylalkohol) eller dylikt; ävensom metylacetat, butylacetat, adronolacetat (cyklohexanolacetat), etyllaktat (mjölksyreetyler), butyllaktat, dimetylftalat, dietylftalat, dibutyl- och diisobutylftalat, glykolsyreetyler, metylglykol (glykolmonometyleter), etylglykol, butylglykol, metylglykolacetat, etylglykolacetat, glykolmonoacetat och glykoldiacetat, *med eller utan* tillsats, som nyss nämnts.»

1928 års tullkommitté har efter remiss, huruvida enligt kommitténs mening erinran mötte, att ärendet upptoges till avgörande utan avvaktan på resultatet av kommitténs arbete, i utlåtande den 16 februari 1931 förklarar invändning icke möta däremot, men uttalat, att kommittén med detta icke tagit ställning till frågan rörande tullsatserna för de varuslag, för vilkas framställning butylglykol användes som utgångsmaterial.

På sätt de hörda myndigheterna föreslagit, torde butylglykol i likhet med vissa andra för lacker avsedda lösningsmedel böra upptagas under nummer 215 i gällande tulltaxa. Några betänkligheter torde så mycket mindre kunna framställas mot den härav föranledda tullnedsättningen, som enligt vad upplyst blivit butylglykol icke tillverkas inom landet. Tiden för ikraftträdandet av tulländringen i fråga torde böra bestämmas av Kungl. Maj:t.

Departements-
chefen.

Under åberopande av vad i det föregående anförts beträffande tulländring för hydreringsprodukter av fenol eller kresol samt butylglykol, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Hemstälilan.

dels besluta, att den vid tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) fogade tulltaxan skall i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

		Tull för 100 kg kronor
	Stenkolstjära och annan ur fossila ämnen utvunnen tjära samt andra genom torrdestillation framställda ämnen, ej hänförliga till annat nummer:	
173	----- andra slag, härunder inbegripna bensololjor, karbolsyra, naftalin och andra likartade destillationsprodukter ur stenkolstjära; ävensom karbolkalk samt tetrahydronaftalin och andra liknande hydreringsprodukter av naftalin, fenol eller kresol	fria
(Ty. 215 ex)	För lacker avsedda lösningsmedel, bestående av estrar <i>med</i> tillsats av andra organiska vätskor, såsom bensin, bensol, aceton, metanol (metylalkohol) eller dylikt; ävensom metylacetat, butylacetat, adronolacetat (cyklohexanolacetat), etyllaktat (mjölksyreetyler), butyllaktat, dimetylfталat, dietylfталat, dibutyl- och diisobutylfталat, glykolsyreetyler, metylglykol (glykolmonometyler), etylglykol, butylglykol, metylglykolacetat, etylglykolacetat, glykolmonoacetat och glykoldiacetat, <i>med eller utan</i> tillsats, som nyss nämnts	N 30:—

dels ock förklara, att ändringarna skola träda i kraft å dag, som Konungen bestämmer.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Borgström.